

Секція: Економіка, організація і управління підприємством

ШУТОВА ДАР'Я МИХАЙЛІВНА
СОЛОВ'ЙОВА АННА ГОЧАЇВНА

студентки

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпропетровськ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДИВІДЕНДНОЇ ПОЛІТИКИ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

Важливою складовою фінансової політики акціонерного товариства, спрямованої на реалізацію головної мети - максимізацію ринкової вартості підприємства та зростання доходів його власників, є дивідендна політика. Від вибору дивідендної політики залежить яким чином буде розподілятися прибуток на підприємстві: спрямовуватись на його розвиток чи виплачуватись акціонерам у вигляді дивідендів. Тому визначення ефективної дивідендної політики для акціонерного товариства є завжди актуальним.

Згідно із Законом України «Про акціонерні товариства» від 17.09.08 р. № 514-VI «дивіденди - частина чистого прибутку акціонерного товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію певного типу та/або класу» [1]. Таким чином, дивідендна політика являє собою сукупність методів і заходів управління прибутком, які полягають в оптимізації його пропорцій між частинами, що направляється на виплату дивідендів чи використовується для інвестицій.

Значна роль дивідендної політики підприємства характеризується такими основними положеннями:

– дивідендна політика є основною складовою політики розподілу прибутку, головна мета якої - збільшення рівня добробуту власників підприємства;

– дивідендна політика є основним інструментом впливу на зростання ринкової вартості підприємства;

– характер дивідендної політики є важливим індикатором інвестиційної привабливості підприємства;

– вибір дивідендної політики впливає на трудову активність персоналу підприємства, додаткову соціальну захищеність працівників;

– обраний тип дивідендної політики здійснює вплив на рівень поточної платоспроможності підприємства [2].

У законодавстві передбачено, що дивідендна політика має реалізовувати права акціонерів на отримання дивідендів. Саме рішення про виплату або невиплату дивідендів приймається загальними зборами акціонерів з урахуванням можливих обмежень та наявності джерел для виплати. Тобто на законодавчому рівні закріплено обов'язковість виплати дивідендів.

Як правило, акціонерні товариства намагаються не тільки виплачувати дивіденди, а й зменшувати або нарощувати темп росту дивідендів. Це обумовлено тим, що очікування виплати дивідендів в майбутньому є одним з головних факторів, що впливають на рішення інвесторів придбати акції тієї чи іншої компанії [3, с.28].

На думку науковців, вибір дивідендної політики залежить від двох ключових факторів:

- чутливості більшості акціонерів до змін розміру дивідендів;
- можливості визначення оптимального розміру дивідендів.

Так, Ч.Ф. Лі та Д.І. Фіннерті, досліджуючи формування дивідендної політики, звернули увагу на вплив двох основних чинників: фінансового стану корпорації та прагнень інвесторів. Менш значущими для вибору

дивідендної політики, на думку Ч.Ф.Лі та Д.І. Фіннерті, є форми дивідендних виплат, рівень інфляції та його потенційний вплив на інтереси акціонерів [4, с.416]. Загалом на формування дивідендної політики впливають також зовнішні (макроекономічна ситуація, законодавство, дивідендна політика конкурентів) і внутрішні фактори (життєвий цикл підприємства, фінансовий стан підприємства, склад акціонерів та їх потреби). Дивідендна політика також може виступати як спосіб інформування інвесторів про прибутковість корпорації, що було доведене Дж. Лінтнером, який встановив наявність тісного зв'язку між обсягами прибутку та розміром дивідендів. За висновками Лінтнера, корпорації (в особі найвищого керівництва) прагнуть до стабілізації або помірному зростанню дивідендів, що дозволяє і сформувати певну привабливість для інвесторів та забезпечити розширення діяльності шляхом реінвестування прибутку.

Отже, дивідендна політика включає в себе набір цілей і завдань, які ставить перед собою керівництво підприємства щодо виплати дивідендів та сукупність методів і засобів їх досягнення.

Обираючи дивідендну політику необхідно приймати до уваги те, що вона впливає на параметри фінансово-господарської діяльності підприємства: ліквідність, величину самофінансування, ціну залучення фінансових ресурсів, структуру капіталу, ринковий курс корпоративних прав та інші. Прослідковується чітка залежність між дивідендною політикою та самофінансуванням підприємства: чим більше прибутку виділяється на виплату дивідендів, тим менше коштів залишається у підприємства для його розвитку. Якщо ж прибуток спрямовується на збільшення власного капіталу (тезаврація прибутку), то таким чином змінюється загальна структура капіталу підприємства, що може впливати на його вартість [5, с.242].

Література:

1. Про акціонерні товариства : Закон України : [від 17.09.08 р. № 514-VI] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Msd.in.ua [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – [Олександрія: ПП "Майстерня своєї справи", 1999-2015]. – Режим доступу: <http://msd.in.ua> (дата звернення 28.10.2015). – Дивідендна політика акціонерного товариства.
3. Дивідендна політика акціонерних товариств / Н.Пойда-Носик, Г. Ємець // Ринок цінних паперів України. Вісник Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. - 2010. - № 3-4. - С. 27-32.
4. Финансы корпораций: теории, методы и практика / Ченг Ф. Ли, Финнерти Дж.И. – М., 2000 – 685 с.
5. Стащук О. В. Особливості формування дивідендної політики на підприємстві / О. В.Стащук, Ю. В. Малишко, Л. С. Яковук // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Економіка. - 2013. - Вип. 23. - С. 239-242.